

A photograph of three children in a museum or educational setting. On the left, a young boy with dark hair is smiling broadly, wearing a grey t-shirt with 'FLORIDA' and 'ORGLADES' printed on it. In the center, a girl with blonde hair is looking down with a slight smile, wearing a blue t-shirt with a pineapple pattern. On the right, a boy with glasses and brown hair is looking down, wearing a blue camouflage t-shirt. The background is slightly blurred, showing what appears to be an airplane or a large model. A red triangle is on the left side of the image, and a blue and red diagonal graphic is on the right.

Internationalisering onderwijs voor iedereen in **Brainport Eindhoven**

**BRAINPORT
EINDHOVEN**

Waarom extra aandacht voor internationalisering van het onderwijs in Brainport

Brainport Eindhoven heeft zich ontwikkeld tot een internationale samenleving. Niet alleen door een toename van het aantal internationals in de regio, maar ook omdat bedrijven steeds internationaler werken. Onderwijs vervult een belangrijke rol in het voorbereiden van leerlingen op een internationale wereld. De regio is aan de slag gegaan met de vraag hoe het onderwijs verder kan worden geïnternationaliseerd. Het resultaat is de ‘Visie Internationalisering Onderwijs voor iedereen in Brainport Eindhoven’.

Brainport Eindhoven is een technologieregio waarin mensen uit de hele wereld met elkaar samen werken aan een betere en mooiere toekomst. Wie nadenkt over die toekomst, denkt na over de wereld van nu en de wereld van onze kinderen. Onderwijs speelt een belangrijke rol in het voorbereiden van kinderen op de toekomst.

Wat de toekomst ook wordt, één ding is zeker: met internationalisering krijgen onze kinderen sowieso te maken. Ze werken straks bijvoorbeeld samen met klanten van over de hele wereld en met internationale collega's, hebben een buurtoverleg met wijkgenoten met diverse culturele achtergronden, of wijzen iemand de weg in het Engels. Internationaal georiënteerd onderwijs bereidt leerlingen voor op onze steeds internationaler wordende toekomst. Leerlingen profiteren er later van als ze op jonge leeftijd leren open te staan voor anderen.

We zien de laatste jaren een grote toename van internationals – zowel kenniswerkers als arbeidsmigranten en statushouders – met kinderen die langer in onze regio blijven. Dit is een verrijking voor onze samenleving, maar het vraagt wel iets van ons allemaal. Voor een inclusieve en sterke samenleving in Brainport Eindhoven is het van belang dat internationals goed kunnen integreren in onze maatschappij.

Het helpt als we ze met open armen ontvangen. Zo vergroten we de aantrekkelijkheid van Brainport Eindhoven als vestigingsplaats voor talenten voor langere tijd.

Zowel voor de voorbereiding van leerlingen op een internationalere toekomst als de integratie van internationals in onze maatschappij is een belangrijke rol weggelegd voor ons onderwijs. Partners uit onderwijs, bedrijfsleven en overheid hebben zich daarom samen gebogen over de manier waarop we ons onderwijs kunnen internationaliseren. Het resultaat is de **Visie Internationalisering Onderwijs voor iedereen in Brainport Eindhoven** en de volgende missie:

Missie

Met het internationaliseren van ons onderwijs dragen we eraan bij dat alle kinderen beter voorbereid zijn op de (toekomstige) maatschappij en arbeidsmarkt in onze steeds internationaler wordende, dynamische, innovatieve en inclusieve regio Brainport Eindhoven, waarin onderwijs, bedrijfsleven en overheid nauw samenwerken.

HOE INTERNATIONALISEREN WE ONS ONDERWIJS?

Kortgezegd is de inzet van onze visie: binnen vijf jaar hebben alle po-, vo- en mbo-scholen en kinderopvangorganisaties in Brainport Eindhoven internationalisering ingebed in hun beleid en zijn ze hier actief mee bezig. Hierbij zoekt ons onderwijs de samenwerking met partners uit de regio, zoals het bedrijfsleven, gemeentes en ook lerarenopleidingen.

Met het programma Internationalisering Onderwijs brengen we de Visie Internationalisering Onderwijs voor iedereen in Brainport Eindhoven in de praktijk. Daarover hierna meer. Eerst volgt een nadere toelichting op de visie.

HOE VULLEN WE INTERNATIONALISERING INHOUDELIJK IN?

Zoals eerder beschreven zijn er twee redenen waarom internationalisering van ons onderwijs van grote toegevoegde waarde is. Ten eerste is internationaal georiënteerd onderwijs een belangrijke voorwaarde voor het aantrekken en behouden van internationals in de regio. Ten tweede is het belangrijk om alle leerlingen in onze regio voor te bereiden op een wereld die steeds internationaler wordt. Deze twee redenen gecombineerd vragen om aandacht voor drie aspecten van internationalisering van ons onderwijs, namelijk taalvaardigheid, wereldburgerschap en interculturele communicatie en samenwerking. Op de volgende pagina worden die toegelicht.

Drie aspecten internationalisering onderwijs

Taalvaardigheid

Taalvaardigheid in één of meerdere vreemde talen is een basisvoorwaarde om te kunnen functioneren in internationale contexten. Wereldtaal Engels is leidend in de wetenschap, handel en het bedrijfsleven. Andere belangrijke talen zijn Frans, Duits, Spaans, Arabisch en Chinees. Kinderen van internationale ouders hebben niet alleen Engelse les nodig, maar ook onderwijs in hun moedertaal en Nederlands (NT2).

Wereldburgerschap

Wereldburgerschap gaat om kennis van andere landen en culturen en de bereidheid om je in de mensen uit deze landen en culturen te verdiepen en betekenis toe te kennen aan culturele praktijken. Cultureel bewustzijn versterkt je vermogen tot internationale reflectie en het begrijpen van verschillende culturele perspectieven. Toegepast in een lessituatie vertalen leraren en leerlingen gebeurtenissen elders naar de eigen omgeving en omgekeerd.

Interculturele communicatie en samenwerking

Internationale samenwerking gaat nog een stap verder dan het begrijpen van culturele diversiteit. Dan is het doel om aan vertrouwensrelaties te bouwen, rekening houdend met onderlinge verschillen. Daarbij is het de kunst om op elkaars communicatiestijlen te reflecteren en de eigen stijl aan te passen aan de omgeving en achtergrond van de samenwerkingspartners.

HOE ORGANISEREN WE INTERNATIONALISERING?

We kiezen voor een brede visie op internationalisering van ons onderwijs waarin iedere leerling het onderwijs krijgt dat past bij zijn of haar behoefte:

- A. Alle kinderen in onze regio** hebben recht op kwalitatief hoogwaardig onderwijs waar aandacht is voor de drie onderdelen van Internationalisering Onderwijs.
- B. Kinderen van internationals** zijn onderdeel van onze samenleving en zijn daarom het beste op hun plek in het reguliere onderwijs.
- C. Kinderen van expats en kenniswerkers** die een korte tijd in Nederland verblijven, hebben het recht om hun internationale leerlijn te blijven volgen op de International School Eindhoven (ISE).

Met het oog op internationale samenwerking en communicatie, zijn 'international classrooms' waarin verschillende nationaliteiten vertegenwoordigd zijn het uitgangspunt. Deze internationale klassen stimuleren bovendien integratie en lokale participatie.

KOV Kinderopvang
PO Primair onderwijs
VO Voortgezet onderwijs
MBO Middelbaar beroepsonderwijs
ISE International School Eindhoven

HOE ZIET HET PROGRAMMA INTERNATIONALISERING ONDERWIJS ERUIT?

Met het programma Internationalisering Onderwijs kunnen we de komende jaren een flinke internationaliseringslag slaan binnen ons onderwijs. De uitvoering loopt tot en met 2025.

Het Rijk geeft een financiële impuls en stelt in het kader van de nationale Regio Deal 7,1 miljoen euro beschikbaar, als we daar als regio ook 7,1 miljoen euro tegenover zetten.

Alle kinderopvangorganisaties, po-, vo- en mbo-scholen kunnen deelnemen. Scholen kunnen kaders en richting uit de visie en het programma halen, maar uiteindelijk geven ze uiteraard hun onderwijs naar eigen inzicht vorm. Deelnemen aan het programma betekent dat scholen gebruik kunnen maken van diverse ondersteuningsmogelijkheden bij internationalisering van hun onderwijs.

Het programma bestaat de volgende tien deelprojecten

1. Regionale coördinatoren

Voor alle scholen in Brainport Eindhoven staan twee regiocoördinatoren paraat. Ze zijn een sparringpartner voor schooldirecties, coördinatoren internationalisering en schoolteams (po, vo en mbo). Ze ondersteunen scholen bij het bedenken, implementeren en uitvoeren van internationalisering van hun onderwijs.

2. Kennis en ervaring delen

Verschillende scholen in de regio ondernemen al activiteiten om hun onderwijs te internationaliseren. Ze hebben bijvoorbeeld al ervaring met een 'international classroom' of met het concretiseren van wereldburgerschap in het curriculum. Hier kunnen andere scholen veel van leren.

Heb je een vraag voor onze regiocoördinatoren?
Neem dan contact met ons op via
internationaliseringonderwijs@brainportdevelopment.nl.

3. Events en workshops

In samenwerking met en op initiatief van onze partners worden (online) events en workshops georganiseerd, die breed en veelal gratis toegankelijk zijn voor alle scholen en kinderopvangorganisaties in de regio. Deze evenementen zijn bedoeld om kennis te delen en op te halen.

4. Internationale samenwerking

Scholen en andere partijen in Brainport Eindhoven hebben veel internationale contacten. Deze zijn vaak versnipperd. We werken eraan deze contacten en reeds bestaande samenwerkingen te bundelen, versterken en verdiepen. Een eerste uiting hiervan is een pilot met Spaans Baskenland. In deze pilot werken vijf onderwijsinstellingen uit Baskenland samen met zeven vo-scholen en mbo-instellingen uit onze regio om gezamenlijk een World Citizenship Academy op te richten. Hierin werken leraren en leerlingen samen aan opdrachten, die leiden tot verrijking van het curriculum op het terrein van internationalisering.

5. Inzet ervaring International School Eindhoven

De International School Eindhoven (ISE) beschikt over jarenlange kennis en ervaring met onderwijs voor kinderen van internationals. We verkennen samen met de ISE hoe we deze kennis en ervaring kunnen delen met alle scholen in de regio.

6. Extra ondersteuning voor scholen met veel kinderen van internationals

Sommige basisscholen kennen een bovengemiddeld hoge instroom van internationale kinderen. Deze kinderen en hun ouders hebben andere, uiteenlopende wensen en behoeften. Brainport zoekt naar mogelijkheden om deze scholen te ondersteunen, zowel financieel als inhoudelijk.

Wil je ook deelnemen aan één of meerdere van de deelprojecten van Internationalisering Onderwijs? Neem dan contact op met Brainport via internationaliseringonderwijs@brainportdevelopment.nl.

7. Onderwijsinformatie- en adviespunt voor internationals

Internationale ouders vinden het vaak lastig om de juiste schoolkeuze te maken voor hun kinderen. Een onderwijsinformatie- en adviespunt voorziet ze van heldere informatie: over het systeem, het regionale onderwijsaanbod en aanwezige specifieke scholen voor kinderen van internationals. We zoeken hierbij de samenwerking met Holland Expat Center South.

8. Aanpak Kinderopvang

In de kinderopvang ervaren pedagogisch medewerkers dat het soms lastig is om goed te kunnen communiceren met ouders van internationale kinderen. 'Cultural awareness' en de beheersing van de Engelse taal in de beroepscontext worden daarom onderdeel van de opleiding tot pedagogisch medewerker en bijscholing van leidinggevenden.

9. MBO

Voor internationalisering van ons middelbaar beroepsonderwijs is een speciaal budget gereserveerd. Te besteden aan initiatieven die samen met de mbo's worden ontwikkeld, zoals nieuwe internationaal georiënteerde opleidingen en nadere samenwerking van het onderwijs met het bedrijfsleven in de Brainportregio en in het buitenland.

10. Deskundigheidsbevordering leraren

Leraren vervullen in het programma een sleutelrol. Zij staan iedere dag voor de klas en zijn de schakel naar leerlingen en hun ouders. Aan hen de taak om hun leerlingen internationale vaardigheden bij te brengen en om alle leerlingen kwalitatief goed onderwijs te bieden. Daarvoor is het nodig dat ze om te beginnen zelf voldoende internationaal vaardig zijn. Via het deelproject Deskundigheidsbevordering werken ze daaraan en leren ze hun lessen in de praktijk internationaal in te kleuren. Denk aan het in beeld brengen van culturele achtergronden van leerlingen en het verbinden van allerhande thema's aan leven in een andere cultuur; van eten en natuur tot geschiedenis en literatuur.

Hoe werkt de aanvraagprocedure?

Per school(bestuur) is een budget vastgesteld op basis van het aantal leerlingen, bestemd voor deskundigheidsbevordering van leraren op het gebied van taalvaardigheid, wereldburgerschap en interculturele communicatie en samenwerking. Het gaat om nationale Regiodeal-middelen waarmee, via Brainport, 60% van de totale kosten worden betaald. De rest is voor rekening van de school. Om in aanmerking te komen voor de middelen stelt de school een meerjarenplan deskundigheidsbevordering internationalisering op. Als het plan is goedgekeurd, kan de school van start met deskundigheidsbevordering van leraren. Meer weten? Bekijk dan de korte animatie op onze **website**.

Meld je snel aan!

Alle scholen in de Brainportregio kunnen zich vanaf nu aanmelden via het **aanmeldformulier op de website**. Daarop volgt een intakegesprek. Hierin informeert Brainport de school over het beschikbare budget en over de te volgen procedure. Iedere school wordt gekoppeld aan een regiocoördinator om op terug te kunnen vallen. De regiocoördinator helpt bij de totstandkoming van de plannen. De procedure is kort, dus scholen kunnen nog dit jaar aan de slag!

**BRAINPORT
EINDHOVEN**

Contact met het team Internationalisering Onderwijs?

Wil je meer weten over het programma Internationalisering Onderwijs? Of over één van de deelprojecten? Neem dan gerust contact op met het team Internationalisering Onderwijs van Brainport Development via internationaliseringonderwijs@brainportdevelopment.nl. Of bezoek onze website brainport eindhoven.com/internationalisering-onderwijs voor de laatste informatie.